

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ХУДОЖНІ ФЕНОМЕНИ В ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ
(«ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР І ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ»)

Тези доповідей
VII Міжнародної наукової конференції

16-17 квітня 2021 року

Харків – 2021

відтворювати її сили пером» [3].

Отже, для геопоетики роману В. Врублевської характерні аспекти біографічної пам'яті, що визначають висвітлення топографії як площини, на яку проектується події, що спонукали Ольгу Кобилянську до письменницької праці.

У романі «Шарітка з Рунгу» сформована своєрідна духовна топографія, мапа гарних або особливо значимих місць у житті письменниці, що є втіленням відвертої експансії її «внутрішнього», «духовного» простору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абашев В.В. Русская литература Урала. Проблемы геопоэтики: учеб. пособие. Пермь, 2012. 140 с.
2. Врублевська В. Шарітка з Рунгу: Біографічний роман про Ольгу Кобилянську. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 512 с.
3. Рябцева Л. Едельвейси від Ольги Кобилянської (до 150-річчя Ольги Кобилянської // Молодь України. 2013. 8 листопада – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://vuam.org.ua/uk/704>.

ПРОСТОРОВИЙ КОНТИНУУМ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Микола ДУДНІКОВ¹, Ольга МОХНАЧОВА² (Кривий Ріг, Україна)

*¹ кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри перекладу та слов'янської філології факультету іноземних мов Криворізького державного педагогічного університету
nikolay.dudnickov@gmail.com*

² кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу та слов'янської філології факультету іноземних мов Криворізького державного педагогічного університету

Просторовий континуум є базовим у процесі конструювання художнього твору. З простором пов'язані природно-кліматичні умови, що детермінують життя людей на певній території. З цього приводу вдало висловився М. В. Гоголь у статті «Викладання загальної історії»: «... географія повинна розгадати багато чого, без неї незбагненого в історії. Вона повинна показати, як положення Землі впливало на цілі нації, як воно надавало особливого характеру їм; як часто гора, вічний кордон, побудований природою, давала інший напрям подіям, змінювала вигляд світу, перешкоджаючи великому розлиттю <...> народу або замикаючи в неприступній своїй фортеці народ нечисленний...» [1, с. 41].

Пересування історичного простору розширюється разом із переміщенням народів і завойовників, географічними відкриттями, здобуттям національної незалежності та втратою колоній. Простір, із тих же причин, може не тільки стискатися, але й зникати. Історія знає

чимало народів, що існували тільки в рухомому привіллі.

Рухомістю кордонів характеризується усе європейське Середньовіччя, а процес формування США, як держави, супроводжувався явищем «фронтиру» – рухомого кордону. Історичний простір може ізолювати не тільки від сусідів, але й навіть від історії. Показовий випадок такого типу – народи, відрізані від цивілізації. Географічне та геополітичне й досі перетинаються в історичній свідомості з міфологічним контекстом. Елементи ландшафту перетворюються на символи, якщо надати цьому ландшафту історичного смислу. Наприклад, річки Дніпро, Сена, гори Арарат, Синай (Хорив) усвідомлюються і реальними географічними об'єктами, і культурними символами.

ВИСНОВКИ

1. Категорія простору в літературі розглядається як внутрішня складова художньої реальності.
2. Художній простір, відтворений в художньому тексті, будується завдяки зображально-виражальним засобам, здатним викликати у читача відчуття протяжності та перспективи, сформувати уявлення про краєвид.
3. Теоретичне дослідження художнього простору базується на аналізі конкретного художнього тексту, який є основним джерелом перспективних ідей у галузі хронотопіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоголь Н. В. О преподавании всеобщей истории (1835). Собрание сочинений: в 7 т. М.: Художественная литература, 1978. Т. 6. 1978. С. 40–52.

РЕТРОСПЕКТИВНА МОДЕЛЬ ХРОНОТОПУ В РОМАНІ «КРАЇНА ГІРКОЇ НІЖНОСТІ» ВОЛОДИМИРА ЛИСА

Світлана ЖУРБА¹ (Кривий Ріг, Україна)

¹ кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та зарубіжної літератур факультету української філології Криворізького державного педагогічного університету

zss69@ukr.net

Поліфонічність романів «Діва Млинища», «Країна гіркої ніжності», «Соло для Соломії», «Століття Якова» Володимира Лиса детермінована структуротворчими компонентами часу та простору. Реінтерпретація історії, «переосмислення долі поліщуків у контексті національної історії у творах письменника, спрямована на художню ретроспекцію подій минулого століття» [2, с. 39] Події у творах перериваються, переключаються з одного часу/простору/людини на інший. Прийом ретроспекції, що ґрунтується на зміні хронотопу, пригадуванні подій,